

Helle

KIRJASTOT
BIBLIOTEKEN
LIBRARIES

Helle-kirjastojen käyttösäännöt

14.9.2018 ALKAEN

Helle-kirjastot

Nämä käyttösäännöt koskevat kaikkia Helle-kirjastoja. Helle-kirjastoihin kuuluvat seuraavien kaupunkien ja kuntien yleiset kirjastot:

- Askola
- Hanko
- Inkoo
- Lapinjärvi
- Loviisa
- Myrskylä
- Pornainen
- Porvoo
- Pukkila (2019)
- Raasepori
- Sipoo
- Siuntio

Kirjastoilla on yhteinen asiakas- ja aineistorekisteri, kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja kirjastokortti.

Käyttösäännöt

Tutustu Helle-kirjastojen ajantaisiin käyttösääntöihin huolellisesti. Sitoudut noudattamaan näitä käyttösääntöjä, kun asioit kirjastossa tai saat kirjastokortin.

Käyttösäännöt ovat saatavilla kirjastoista sekä Helle-kirjastojen verkkosivuilla.

Kirjastoissa olevien laitteiden käytöstä on erilliset ohjeet ja säännöt, jotka ovat saatavilla kirjastojen omilla kotisivuilla.

Tietoa myöhästymismaksuista ja muista maksuista on erillisessä maksuliitteessä.

Kirjasto on avoin kaikille

Helle-kirjastojen palveluita voivat käyttää kaikki, jotka noudattavat näitä käyttösääntöjä.

Helle-kirjastojen omien aineistojen käyttäminen, lainaaminen ja varaaminen on maksutonta. Maksutonta on myös ohjaus ja neuvonta, jota kirjaston henkilökunta antaa käyttäjille.

Kirjastoilla voi olla ilmaisia tai vuokrattavia tiloja, joissa kuntalaiset, järjestöt, yhdistykset ja muut yhteisöt voivat järjestää omia tilaisuuksia. Tilojen vuokrat voivat olla erilaisia eri kirjastoissa.

Kirjastokortti ja tunnusluku

Kirjastokortti

Saat henkilökohtaisen kirjastokortin mistä tahansa Helle-kirjastosta. Kun haet korttia, esitä kirjaston hyväksymä henkilötodistus ja ilmoita yhteystietosi. Kirjastokortin saamiseksi sinulla tulee olla osoite Suomessa.

Tarvitset kirjastokortin aineistojen lainaamiseen, uusimiseen ja varaamiseen. Voit lainata samalla

kirjastokortilla aineistoa kaikista Helle-kirjastoista.

Kun saat kirjastokortin, sitoudut samalla noudattamaan Helle-kirjastojen käyttösääntöjä. Joidenkin kirjaston palveluiden käyttämiseen tarvitset kortin lisäksi tunnusluvun.

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton. Sen jälkeen annetusta kortista peritään maksu.

Lapsella voi olla oma kirjastokortti. Alle 15-vuotias lapsi tarvitsee korttia varten huoltajan kirjallisen suostumuksen.

Olet vastuussa aineistosta, jonka olet lainannut. Jos aineisto on lainattu alle 15-vuotiaan kirjastokortilla, aineistosta on vastuussa huoltaja. Yhteisökortin käytöstä on vastuussa yhteisö, joka käyttää korttia.

Jos kirjastokorttisi katoaa, ilmoita siitä heti kirjastoon. Kun olet tehnyt ilmoituksen kortin katoamisesta, et ole enää vastuussa aineistosta, joka on lainattu kadonneella kirjastokortilla ilmoituksesi jälkeen.

Ilmoita kirjastoon myös, jos nimitai yhteystietosi muuttuvat. Yhteystietoja ovat osoite, puhelinnumero sekä sähköpostiosoite. Voit tehdä muutosilmoitukset mihin tahansa Helle-kirjastoon tai tehdä muutoksen Helle-verkkokirjastossa.

Päiväkoti, koulu, oppilaitos tai muu yhteisö voi saada yhteisökortin. Yhteisökorttia varten tarvitaan yhteisön yhteystiedot ja yhteyshenkilön allekirjoitus.

Jos yhteisökortin vastuuhenkilö vaihtuu tai hänen yhteystietonsa muuttuvat, niistä täytyy ilmoittaa kirjastoon viipymättä.

Kirjastokortin tiedot tarkistetaan kirjastossa aina kolmen vuoden välein. Yhteisöasiakkaiden tiedot tarkistetaan joka vuosi.

Tunnusluku ja varaustunniste ja esimerkkejä niiden käytöstä

Joidenkin kirjaston palveluiden käyttämiseen tarvitset tunnusluvun ja varaustunnisteen. Saat tunnukset mistä tahansa Helle-kirjastosta, kun esität kirjaston hyväksymän henkilötodistuksen. Tunnuslukua ja varaustunnistetta ei anneta sähköpostilla tai puhelimesta.

Tarvitset tunnuslukua esimerkiksi Helle-verkkokirjastossa (lainojesi katselu, uusinta tai aineiston varaukset)

- ➔ e-kirjojen lainaukseen verkossa
- ➔ langattoman verkon ja lainausautomaatin käyttöön joissakin kirjastoissa
- ➔ asioimiseen omatoimikirjastossa.

Varaustunnistetta tarvitset, kun haet varauksia itsepalveluvaraus-hyllystä. Varaustunniste on automaattisesti muodostuva numerosarja tai itse valitsemasi nimi-merkki, jonka avulla löydät varauksesi itsepalveluvaraus-hyllystä.

Asiointi omatoimikirjastoissa

Joissakin Helle-kirjastoissa voit asioida normaalien aukioloaikojen ulkopuolella omatoimiaikana. Tarvitset siihen kirjastokortin ja tunnusluvun. Kirjastokortti toimii henkilökohtaisena kulkukorttinasi, jolla pääset sisään kirjastoon.

Kortin haltija voi tuoda mukanaan alaikäisiä lapsia tai muita perheenjäseniä.

Omatoimiaikoina asioimiseen saattaa olla käytössä kirjastokohtaisia ikärajoja.

Asiakastiedot ovat luottamuksellisia

Kirjastolla on oikeus rekisteröidä asiakkaan henkilötunnus. Helle-kirjastojen asiakasrekisteriin tallennetut tiedot ovat luottamuksellisia. Voit tarkistaa itseäsi koskevat tiedot, kun olet todistanut henkilöllisyytesi.

Yhteisökortin yhteyshenkilöllä on oikeus tarkistaa yhteisön tiedot.

Huoltaja voi saada tietoa huollettavansa myöhässä olevista lainoista ja maksamattomista maksuista.

Tietosuojaselosteet ovat nähtävillä kirjastoissa ja Helle-kirjastojen verkkosivuilla.

Lainaaminen ja palauttaminen

Lainaamiseen tarvitset kirjastokortin, joka sinun pitää esittää lainatessa. Mobiilikortilla lainaaminen on mahdollista, jos sinulla on henkilöllisyystodistus mukana.

Kuvatallenteiden lainaamisessa kirjastot noudattavat ikärajoja, jotka on asettanut Kansallisen audiovisuaalisen instituutin Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikkö.

Laina-aika ja eräpäivä

Laina-aika on yleensä 28 vuorokautta (vrk).

Esimerkiksi seuraavilla aineistoilla laina-aika on 14 vuorokautta:

- ➔ erikseen merkityt uutuuudet
- ➔ varattu aineisto
- ➔ aikakauslehdet
- ➔ DVD- ja Blu-ray-levyt
- ➔ konsolipelit

Pikalainan laina-aika on 7 vuorokautta. Pikalainaa ei voi uusia eikä varata.

Kaikki laina-ajat ja rajoitukset yhtäaikaisten lainojen määrästä löytyvät käyttösääntöjen liitteestä.

Kun lainaat aineistoa, saat lainoistasi kuitin. Siinä ilmoitetaan aineiston eräpäivä eli viimeinen palautuspäivä. Laina-aika päättyy eräpäivänä, kun kirjaston aukioloaika päättyy.

Kun lainan eräpäivä lähestyy, saat siitä halutessasi ilmoituksen sähköpostilla, jos kirjastolla on sähköpostiosoitteesi.

Sinun täytyy palauttaa aineisto palautuspäivänä, joka on ilmoitettu lainakuitissa ja Helle-verkkokirjastossa, vaikka et olisi saanut ennakoilmoitusta laina-ajan päättymisestä.

Kirjastot eivät voi vaikuttaa häiriöihin tietoliikenneyhteyksissä. Siksi nämä tai muut tekniset häiriöt eivät vähennä mahdollisia maksuja.

Lainan palauttaminen

Voit palauttaa lainat mihin tahansa Helle-kirjastoon. Poikkeuksena ovat kaukolainat ja kirjasto-kohtaiset erikoisaineistot, kuten urheiluvälineet ja muut esineet. Ne täytyy palauttaa siihen kirjastoon,

josta ne on lainattu. Halutessasi voit saada palautuksesta kuitin.

Joissakin kirjastoissa on palautusluukkuja, joihin lainat voi palauttaa silloin, kun kirjasto on kiinni. Jos palautat aineiston palautusluukun kautta, et saa palautuksesta kuittia.

Henkilökunta käsittelee palautusluukkuun jätetyn aineiston palautuneeksi vasta kirjaston seuraavana aukiolopäivänä. Palautusluukkuun jätetystä aineistosta voi siten kertyä myöhästymismaksuja, kunnes palautus on käsitelty. Aineiston palauttaminen palautusluukun kautta on omalla vastuullasi.

Lainan uusiminen

Voit uusia lainasi enintään 6 kertaa, jos kukaan muu ei ole varannut aineistoa. Lainat voi uusia Helle-verkkokirjastossa, kirjastossa virkailijalta tai puhelimitse. Pikalaina-aineistoa ei voi uusia.

Kun uusit lainoja verkkokirjastossa, tarkista aina, että uusi eräpäivä tallentuu lainatietoihisi. Myöhästymismaksut alkavat kertyä lainatiedoissa olevan eräpäivän jälkeen. Jos uusi eräpäivä ei tallennu, ota yhteys kirjastoon.

Aineiston varaaminen

Voit varata aineistoa Helle-verkkokirjaston kautta tai kaikissa

Helle-kirjastoissa. Varaaminen on maksutonta. Pikalaina-aineistoa ei voi varata.

Kun teet varauksen, valitse, mistä kirjastosta noudat aineiston. Kun varaamasi aineisto on tullut kirjastoon ja voit noutaa sen, saat ilmoituksen siitä valintasi mukaan sähköpostilla, tekstiviestillä tai kirjeellä.

Ilmoita kirjastoon, jos et pääse noutamaan varausta ennen viimeistä noutopäivää. Jos et ilmoita, noutamaton varaus maksaa yhden euron.

Kaukolainat

Jos jotakin aineistoa ei ole Helle-kirjastojen omissa kokoelmissa, kirjastot voivat tilata aineistoa kaukolainaksi muualta Suomesta tai ulkomailta. Kaukolainat ovat maksullisia.

Oikeus lainaamiseen

Voit menettää oikeuden lainaamiseen seuraavista syistä:

- ➔ et ole palauttanut aineistoa, joka on myöhässä ja josta kirjasto on lähettänyt laskun
- ➔ sinulle tai huollettavallesi on kertynyt maksuja 20 euroa tai enemmän.

Saat lainausoikeuden takaisin, kun palautat myöhässä olevan aineiston ja kertyneitä maksuja

on alle 20 euroa. Lainausoikeuden menetys koskee kaikkia Helle-kirjastoja.

Maksut ja perintä

Maksut

Jos palautat lainaamasi aineiston eräpäivän jälkeen, sinun täytyy maksaa myöhästymismaksu. Maksu peritään myös, jos uusia lainasi eräpäivän jälkeen. Myöhästymismaksua kertyy kaikilta kirjaston aukiolopäiviltä enimmäismäärään saakka.

Voit maksaa myöhästymismaksut kirjastossa. Myöhästymismaksuista ei lähetetä kotiin erillistä laskua. Lapsilta (alle 15-vuotiailta) ja yhteisöasiakkailta ei peritä myöhästymismaksuja. Lapsilta peritään kuitenkin muistutusmaksut.

Tärkeimmät kirjastossa perittävät maksut on lueteltu käyttösääntöjen liitteessä.

Muistutukset

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä viikon (7 vuorokautta), kirjasto lähettää siitä ensimmäisen maksullisen muistutuksen. Varatusta aineistosta ja pikalaina-aineistosta voidaan lähettää ensimmäinen maksullinen muistutus heti eräpäivän jälkeen.

Myöhästymismaksujen lisäksi peritään myös muistutusmaksu. Saat muistutuksen sen mukaan, minkä ilmoitustavan olet valinnut.

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä kolme viikkoa (21 vuorokautta), kirjasto lähettää siitä toisen maksullisen muistutuksen.

Lasku

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä 50 vuorokautta, kukin kunta laskuttaa siitä oman käytäntönsä mukaan. Laskuttajana voi olla myös jokin muu taho kuin kunta.

Jos aineisto on tallella, se pitää palauttaa kirjastoon ja maksaa kertyneet maksut. Jos aineisto on kadonnut tai turmeltunut, se täytyy korvata vastaavalla aineistolla tai laskun mukaisesti.

Perintä

Jos et palauta tai korvaa lainaamasi aineistoa, kukin kunta voi lähettää laskut edelleen perintään oman käytäntönsä mukaan.

Perintä voi koskea myös alle 15-vuotiaan lainaamaa aineistoa. Alle 15-vuotiaan kirjastokortilla lainatusta aineistosta on vastuussa huoltaja tai muu vastuuhenkilö. Yhteisökortilla lainatusta aineistosta on vastuussa yhteisö.

Korvaukset

Kirjaston käyttäjän pitää käsitellä kirjaston aineistoa ja muuta omaisuutta huolellisesti. Jos aiheutat vahinkoa kirjaston omaisuudelle, sinun pitää korvata vahingot (vahingonkorvauslaki 412/1974).

Kirjasto ei vastaa vahingoista, joita laitteisiisi on tullut, kun olet käyttänyt kirjaston tallenteita. Kirjasto ei myöskään vastaa vahingoista, joita kirjaston laitteilla on aiheutettu kolmannelle osapuolelle.

Käyttöoikeuden menetyks

Käyttöoikeuden menetyks tarkoittaa määräaikaista kirjaston käyttökieltoa. Menetät kirjaston käyttöoikeuden, jos toistuvasti ja olennaisesti aiheutat häiriötä kirjaston toiminnalle, vaarannat kirjaston turvallisuuden tai turmelet sen omaisuutta.

Käyttökiellon antaa kunta, ja se on kirjastokohtainen. Käyttökielto voi kestää enintään 30 päivää. Ennen käyttökiellon antamista asianomaiselle henkilölle pitää antaa mahdollisuus tulla kuulluksi. Käyttökieltoa koskevaan päätökseen voi vaatia oikaisua kuntalain mukaisesti (410/2015).

Käytösäännöt perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista (1492/2016).

6 § Yleisen kirjaston tehtävät

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Helle-kirjastojen johtoryhmä on hyväksynyt käytösäännöt 31.8.2018 ja ne tulevat voimaan 14.9.2018 alkaen Askolan, Hangon, Inkoon, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Pornaisten, Porvoon, Raaseporin, Sipoon ja Siuntion kirjastoissa. Säännöt tulevat voimaan vuodesta 2019 alkaen Pukkilan kirjastossa. Käytösäännöt ovat voimassa toistaiseksi.